

термінами, імпліцитно їх розвантажити. Структурний метод можна точково застосовувати при вивченні рецептурних фраз, конструкції прийменник + іменник, тощо.

Таким чином, на віміну від сучасних тенденцій викладання граматики іноземних мов в методиці, де переважає комунікативний метод, оптимальним методом викладання граматики латинської мови у вищих медичних навчальних закладах можна вважати комбінований метод з домінантною дедуктивною складовою.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кузнецова В. И. Традиционные подходы обучения грамматике иностранного языка / В. И. Кузнецова // Альманах современной науки и образования. – 2012. – № 9. – С. 131-133.
2. Kuhlmann, P. Lateinische Grammatik unterrichten. – Bamberg. – 2014.
3. Denise Gwiasda. Hält sie, was sie verspricht? – Induktive Grammatikeinführung in derSpracherwerbphase des Lateinunterrichts aus empirischen Sicht. – Göttingen – 2015.
4. Карпенко Н. М. Концептуальні підходи до формування іншомовної граматичної компетенції студентів I курсу факультету іноземних мов/ Н. М. Карпенко // Вісник Дніпропетровського університету. Серія "Мовознавство". – Дніпропетровськ : Видавництво Дніпропетровського університету. – 2012. – Вип. 18. – [Електронний ресурс].
5. Строганова Г. Концептуальні підходи до засвоєння української мови іноземними студентами / Г. Строганова // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – 2008. – Вип. 3. – С. 173-179.

УДК 372.461:378.14

А. О. Варданян

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава
ПРОФЕСІЙНО-МОВЛЕННЄВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ФАКТОР ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВУЗІВ

Стаття висвітлює питання професійної мовленнєвої підготовки фахівців, зокрема медичних працівників. Професія лікаря висуває не тільки певні вимоги до особистості, а й значною мірою визначає таку професійну складову роботи лікаря як уміння продуктивного спілкування. У статті виділена структура компетентності та розглянуто особливості та фактори підвищення взаємовідносин лікаря і хворого в сучасних умовах. Установлено вплив комунікативної компетентності на успішність професійної діяльності лікаря і наявність зв'язку між рівнем розвитку мовленнєвої компетентності професіонала і успіхом його діяльності.

Ключові слова: мовленнєва компетентність, професійна культура, медична комунікація, вищий навчальний заклад, професійно-мовленнєва підготовка студента.

Статья освещает вопросы профессиональной речевой подготовки специалистов, в частности медицинских работников. Профессия врача выдвигает не только определенные требования к личности, но и во многом определяет такую профессиональную составляющую работы врача как умение продуктивного общения. В статье выделена структура компетентности и рассмотрены особенности, факторы повышения взаимоотношений врача и больного в современных условиях. Установлено

влияние коммуникативной компетентности на успешность профессиональной деятельности врача и наличие связи между уровнем развития речевой компетентности специалиста и успехом его деятельности.

Ключевые слова: *речевая компетентность, профессиональная культура, медицинская коммуникация, высшее учебное заведение, профессионально-речевая подготовка студента.*

Present article highlights the issue of professional speech training of specialists including medical workers. Doctor's job has certain requirements not only for the individual but it also largely determines such component of professional medical skill as productive communication. The article defines the structure of competence and the peculiarities, ways to increase doctor and patient relationships in the modern world. Communicative competence establishes influence on the success of professional doctor and a link between the level of speech competence and his professional success.

Keywords: *speech competence, professional culture, health communication, institution of higher education, vocational training student speech.*

Одна з найбільш якісних характеристик фахівця в сучасному світі як учасника комунікації і організатора власного професійного життя, що робить істотний вплив на його професійний успіх, – його мовна культура. Затребуваність сучасного фахівця в значній мірі залежить від наявності грамотної усній і письмовій мові, знання прийомів мовного впливу, переконання і вміння ефективно спілкуватися. Професія лікаря висуває не тільки певні вимоги до особистості, а й значною мірою визначає в подальшому особистісні стратегії і картину світу. Навчання лікарів в двадцять першому столітті вимагає не тільки професійної компетентності, як однієї з головних складових, а й формування особистісної культури фахівця. Сучасному суспільству потрібен не просто професіонал, а людина, яка інтегрує культуру знань, почуттів, спілкування і творчих дій [4, с. 16].

Останнім часом одним з аспектів процесу реформування освіти виступає визнання мови як основного фактора в навчальному процесі вищих учбових закладів, зокрема – медичних. Виходячи з цього, формування у студентів комунікативної компетентності є сьогодні однією з актуальних проблем. У числі пріоритетних завдань необхідно позначити підвищення якості вищої професійної освіти, забезпечити придбання професійних компетентностей. Саме тому нашим завданням є розглянути теоретичну основу професійно-мовленнєвої компетентності як фактора підготовки студентів медичних вузів.

Різні аспекти проблеми мови в освітньому процесі представлені в роботах Ю. К. Бабанського, В. П. Беспалько, М. Н. Висоцької, Е. Я. Городецької, М. І. Дьяченко і Л. А. Кандибовіча, І. І. Кобиляцього та ін.

Саме на рівні професійно-особистісної культури може виразитися людська індивідуальність фахівця медичного профілю. Компетентність і освіченість людини проявляються в системно-ціннісному підході в процесі підготовки фахівця.

Для успіху в професійній діяльності сучасному фахівцю необхідно досконало володіти навичками культури мовлення, володіти комунікативною компетенцією в професійному спілкуванні. Для цього необхідні такі якості: знання норм літературної мови і стійкі навички їх застосування в мові; вміння стежити за точністю, логічністю і виразністю мови; володіння професійною термінологією, знання відповідностей між термінами і поняттями; володіння стилем професійного мовлення; вміння визначати мету і розуміти ситуацію спілкування; вміння враховувати соціальні та індивідуальні риси особистості співрозмовника; навички припущення розвитку діалогу, реакцій співрозмовника; вміння створювати і підтримувати доброзичливу атмосферу спілкування; вміння направляти діалог в русло професійної діяльності; знання етикету [3, с. 241].

Професійно-мовленнєва компетентність – професійно значуща якість фахівця, яка характеризується комплексом знань, умінь і навичок, що забезпечують можливість сприймати, розуміти і породжувати повідомлення, що містять інформацію, що відноситься до об'єкту його професії, зберігати таку інформацію в пам'яті і обробляти її в ході розумових процесів.

Структура професійно-мовленнєвої компетентності представлена двома компонентами:

- 1) інформаційним, що характеризується обсягом і структурою наявного у індивіда професійно орієнтованого часткового тезауруса;
- 2) операційним, що представляє собою усвідомлене володіння мовними засобами вираження смислових відносин між елементами тезауруса [2, с. 17].

Мовленнєві компетентності фахівця – це вміння продукувати і сприймати тексти різних жанрів в різних ситуаціях спілкування. До особливостей мовленнєвої поведінки слід віднести також чітке визначення стратегічної мети мовного спілкування і вибір найбільш ефективних тактичних прийомів (наприклад, дотримання мовного етикету, вміння користуватися невербальними засобами спілкування та ін.).

На першому етапі комунікації лікаря важливо правильно будувати своє спілкування з пацієнтом, а саме максимально точно і швидко зібрати всю потрібну інформацію для постановки діагнозу. На другому етапі необхідно зуміти якісно донести до пацієнта всю необхідну інформацію про призначене лікування і процедурах. Можна констатувати, що в таких умовах роль рівня сформованості комунікативної компетенції лікаря зростає. У традиційній системі вищої освіти мають місце елементи мовної підготовки, однак вони не використовуються цілеспрямовано. Більш того, все більше з освітнього процесу все більше виключається жива мова, яка замінюється письмовим текстом. Чи не розроблено методичний аспект професійно-мовної підготовки майбутніх лікарів, яка б об'єднувала аспекти професійно-мовної поведінки.

Мовлення – основний носій інформації, отже, володіння нею є суттєвою ознакою ділової кваліфікації фахівця, умовою його професійної спроможності.

Особливістю взаємовідносин лікаря і хворого в сучасних умовах є їх опосередкованість. До обстеження та лікування хворого залучається велика кількість вузьких фахівців, техніка, діагностичні кабінети і лабораторії. Увага лікаря повинна бути цілком зосереджена на пацієнтові, на його особистості. Сьогодні лікар перевантажений заповненням історій хвороби, читанням аналізів, результатів технічних обстежень і звітів інших фахівців. Та невелика кількість часу, яке лікар приділяє спілкуванню з пацієнтом, часто витрачається неефективно через несформованість мовних, мовленнєвих і комунікативних навичок і умінь [1, с. 165].

Вплив комунікативної компетентності на успішність професійної діяльності можна систематизувати наступним чином: створення загального сприятливого клімату протікання професійних контактів; розширення інформаційного професійного поля збору інноваційних даних; реалізація компетентного стилю спілкування, що працює на створення іміджу професіонала високого класу.

Таким чином доведено, що існує зв'язок між рівнем розвитку комунікативної компетентності професіонала і успіхом його діяльності. Це в свою чергу мотивує розвиток компетентності та спонукає суб'єкта професійної діяльності включитися в активний пошук програм сприяють такому розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кипиани А.И. Развитие коммуникативной компетентности врача-стоматолога как условие профессиональной успешности : дис. канд. псих. наук : 19.00.13 / А.И. Кипиани. – Ставрополь, 2006. – 214 с.
2. Кузнецов Я.Е. Профессионально-языковая компетентность как фактор успешности учебной деятельности студентов технического вуза : дис. канд. держ. упр. : 13.00.08 / Кузнецов Ярослав Евгеньевич – Красноярск, 2005. – 174 с.
3. Тер-Минасова С.Г. Язык и межкультурная коммуникация / С.Г. Терминасова. – М. : Слово, 2000. – 624 с.
4. Чусовлянова С.В. Проблема формирования ценностей у студентов медицинского вуза в процессе профессионализации / С.В. Чусовлянова, К.А. Левчук. // Новосибирский государственный медицинский университет. – 2010. – №1. – С. 15-19.

УДК 372.461:378.14

А. О. Варданян

**Вищий державний навчальний заклад України «Українська
медична стоматологічна академія», м. Полтава**

ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ РІВНІВ ІНШОМОВНОЇ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВУЗІВ

Стаття присвячена проблемі визначенню рівнів іншомовної мовленнєвої компетентності. У роботі досліджено єдиний міжнародний стандарт, що докладно описує всі складові мови. Увага приділена професійному тесту з англійської мови. Цей тест є міжнародним і оцінює мовні та комунікативні навички фахівців в області охорони здоров'я, які прагнуть отримати практику в англomовному середовищі. Напрямами подальшого дослідження визначено розширення методичної бази з даного